AUTORITATEA NAŢIONALĂ DE SUPRAVEGHERE
A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Ghid orientativ de aplicare a Regulamentului General privind Protecţia Datelor destinat operatorilor

www.dataprotection.ro

Ghid referitor la aplicarea Regulamentului General privind Protecţia Datelor destinat operatorilor

CONTEXT

Parlamentul European și Consiliul au adoptat, în data de 27 aprilie 2016, **Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecţia persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulaţie a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecţia datelor - RGPD)**.

Regulamentul (UE) 2016/679 a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii L119 din 4 mai 2016, iar **prevederile lui vor fi direct aplicabile în toate statele membre ale Uniunii Europene, începând cu data de 25 mai 2018**.

Regulamentul (UE) 2016/679 impune un set unic de reguli în materia protecţiei datelor cu caracter personal, înlocuind Directiva 95/46/CE și, implicit, prevederile Legii nr. 677/2001.

NOUTĂŢI

Regulamentul (UE) 2016/679 pune accent pe transparenţa faţă de persoana vizată și responsabilizarea operatorului de date faţă de modul în care prelucrează datele cu caracter personal.

Regulamentul (UE) 2016/679 stabilește o serie de garanţii specifice pentru a proteja cât mai eficient viaţa privată a minorilor, în special în mediul on-line.

Regulamentul (UE) 2016/679 consolidează drepturile garantate persoanelor vizate și introduce noi drepturi: dreptul de a fi uitat, dreptul la portabilitatea datelor și dreptul la restricţionarea prelucrării.

Regulamentul (UE) 2016/679 introduce sancţiuni severe, pâna la 10 – 20 milioane de euro sau între 2% și 4% din cifra de afaceri la nivel internaţional, pentru operatorii din sectorul privat.

DOMENIU DE APLICARE

RGPD se aplică:

Prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul activităţilor derulate la sediul unui operator sau al unei persoane împuternicite de operator pe teritoriul Uniunii, indiferent dacă prelucrarea are loc sau nu pe teritoriul Uniunii.

Prelucrării datelor cu caracter personal ale unor persoane vizate care se află în Uniune de către un operator sau o persoană împuternicită de operator care nu este stabilit(ă) în Uniune, atunci când activităţile de prelucrare sunt legate de:

- oferirea de bunuri sau servicii unor astfel de persoane vizate în Uniune, indiferent dacă se solicită sau nu efectuarea unei plăţi de către persoana vizată; sau
- monitorizarea comportamentului lor dacă acesta se manifestă în cadrul Uniunii.

Prelucrării datelor cu caracter personal de către un operator care nu este stabilit în Uniune, ci într-un loc în care dreptul intern se aplică în temeiul dreptului internaţional public.

PRINCIPALELE OBLIGAŢII PENTRU OPERATORII DE DATE ÎN APLICAREA RGPD

DESEMNAREA UNUI RESPONSABIL CU PROTECŢIA DATELOR

Pentru a îndruma modul în care sunt gestionate datele cu caracter personal în cadrul unui operator sau al unei persoane împuternicite de operator, în anumite situaţii, este necesară o persoană care să exercite o misiune de informare, de consiliere și de control în plan intern: **responsabilul cu protecţia datelor**.

Desemnarea unui responsabil cu protecţia datelor este obligatorie din 25 mai 2018, raportat la dispoziţiile art. 37 - 39 din Regulamentul General privind Protecţia Datelor, în cazul în care operatorul sau persoana împuternicită de operator:

- este o autoritate publică sau un organism public, cu excepţia instanţelor în exercitarea funcţiei lor jurisdicţionale;
- desfășoară o activitate principală care conduce la realizarea unei monitorizări constante și sistematice pe scară largă a persoanelor;
- desfășoară o activitate principală care constă în prelucrarea pe scară largă de date sensibile (cum ar fi : date privind originea rasială sau etnică, convingerile religioase, apartenenţa sindicală, date genetice, biometrice, privind starea de sănătate) sau referitoare la condamnări penale și infracţiuni.

Chiar dacă entitatea nu are obligaţia expresă de a desemna un responsabil cu protecţia datelor, ANSPDCP recomandă numirea acestuia, în considerarea efectului benefic al activităţii responsabilului în vederea asigurării respectării Regulamentului General de Protecţia Datelor de către operatorul respectiv sau persoana împuternicită de operator.

Un **responsabil cu protecţia datelor** reprezintă un avantaj major pentru operator în vederea înţelegerii și respectării obligaţiilor prevăzute de RGPD, dialogului cu autorităţile pentru protecţia datelor și reducerii riscurilor apariţiei unor litigii.

Rolul responsabilului cu protecţia datelor

- **să informeze și să consilieze** operatorul sau persoana împuternicită de operator, precum și angajaţii acestora cu privire la obligaţiile existente în domeniul protecţiei datelor cu caracter personal;
- **să monitorizeze respectarea RGPD** și a legislaţiei naţionale în domeniul protecţiei datelor;
- **să consilieze operatorul sau persoana împuternicită** în legătură cu realizarea de studii de impact privind protecţia datelor și să verifice efectuarea acestora;
- **să coopereze cu autoritatea pentru protecţia datelor** și să reprezinte punctul de contact în relaţia cu aceasta.

CARTOGRAFIEREA PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

Toţi operatorii din sistemul public, persoanele împuternicite de operator, precum și operatorii din sistemul privat cu peste 250 de angajaţi, au obligaţia cartografierii prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate, raportat la prevederile art. 30 din Regulamentul General privind Protecţia Datelor.

Chiar și operatorii din sistemul privat cu mai puţin de 250 de angajaţi au obligaţia cartografierii prelucrărilor în cazurile în care prelucrarea pe care o efectuează este susceptibilă să genereze un risc pentru drepturile și libertăţile persoanelor vizate, în cazul în care prelucrarea nu este ocazională sau prelucrarea include categorii speciale de date ori date cu caracter personal referitoare la condamnări penale și infracţiuni.

În acest sens:

Pentru a evalua în mod eficient impactul RGPD asupra activităţii entităţii, este necesară identificarea prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate și **păstrarea evidenţei** activităţilor de prelucrare.

Pentru a avea o evidenţă completă și exactă a prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate și pentru a răspunde noilor exigenţe, **trebuie identificate**, în prealabil, cu precizie:

- diferitele prelucrări de date cu caracter personal;
- categoriile de date cu caracter personal prelucrate;
- scopurile urmărite prin operaţiunile de prelucrare a datelor;
- persoanele care prelucrează aceste date;
- fluxurile de date, indicând originea și destinaţia datelor, în special pentru a identifica eventualele transferuri de date în afara Uniunii Europene.

Evidenţa păstrată de operator va cuprinde:

(a) numele și datele de contact ale operatorului și, după caz, ale operatorului asociat, ale reprezentantului operatorului și ale responsabilului cu protecţia datelor;

(b) scopurile prelucrării;

(c) o descriere a categoriilor de persoane vizate și a categoriilor de date cu caracter personal;

d) categoriile de destinatari cărora le-au fost sau le vor fi divulgate datele cu caracter personal, inclusiv destinatarii din ţări terţe sau organizaţii internaţionale;

(e) dacă este cazul, transferurile de date cu caracter personal către o ţară terţă sau o organizaţie internaţională, inclusiv identificarea ţării terţe sau a organizaţiei internaţionale respective și, în cazul transferurilor menţionate la articolul 49 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul General privind Protecţia Datelor, documentaţia care dovedește existenţa unor garanţii adecvate;

(f) acolo unde este posibil, termenele-limită preconizate pentru ștergerea diferitelor categorii de date;

(g) acolo unde este posibil, o descriere generală a măsurilor tehnice și organizatorice de securitate menţionate la articolul 32 alineatul (1) din Regulamentul General privind Protecţia Datelor.

CARTOGRAFIEREA PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

Ca atare, pentru fiecare prelucrare de date cu caracter personal, este necesar a se avea în vedere urmatoarele:

CINE ?

Se înscriu în evidenţa numele și coordonatele operatorului (și ale reprezentantului sau legal) și, dupa caz, ale responsabilului cu protecţia datelor;

Se întocmește lista persoanelor împuternicite, după caz.

CE ?

Se identifică categoriile de date cu caracter personal prelucrate;

Se identifică datele susceptibile de a prezenta riscuri datorită naturii lor sensibile deosebite (datele privind sănătatea sau infracţiunile)

DE CE ?

Se precizează scopul sau scopurile în care sunt colectate sau prelucrate datele cu caracter personal (ex. gestionarea relaţiei comerciale, managementul resurselor umane, geolocalizare, videosupraveghere etc.)

UNDE ?

Se stabilește locaţia sistemului de evidenţă și, dacă e cazul, destinatarii datelor.

Se stabilesc statele către care sunt, eventual, transferate datele.

PÂNĂ CÂND?

Se precizează, pentru fiecare categorie de date, perioada de stocare.

CUM ?

Se precizează masurile de securitate implementate pentru a reduce la minimum riscurile de acces neautorizat la date și, în consecinţa, impactul asupra vieţii private a persoanelor vizate.

PRIORITIZAREA ACŢIUNILOR DE ÎNTREPRINS

Operatorul și persoana împuternicită de operator **identifică acţiunile** care trebuie întreprinse pentru conformarea la cerinţele impuse de RGPD.

Se **prioritizează** aceste acţiuni în funcţie de riscurile pe care le prezintă prelucrările efectuate pentru drepturile și libertăţile persoanelor vizate.

După identificarea prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate în cadrul entităţii, se stabilesc, pentru fiecare dintre acestea, acţiunile care trebuie întreprinse în vederea respectării obligaţiilor impuse de Regulamentul General privind Protecţia Datelor.

Indiferent de prelucrările efectuate, se vor avea în vedere, în principal, următoarele aspecte:

- colectarea și prelucrarea **doar a datelor strict necesare** pentru realizarea scopurilor;
- identificarea **temeiului legal** în baza căruia se efectuează prelucrarea raportat la art. 6 din Regulamentul General privind Protecţia Datelor (ex. consimţământul persoanelor vizate, contract, obligaţie legală);
- revizuirea/completarea **informaţiilor furnizate persoanelor vizate**, astfel încât să respecte cerinţele impuse de Regulamentul General privind Protecţia Datelor (articolele 12, 13 și 14);
- asigurarea că **persoanele împuternicite** își cunosc noile obligaţii și responsabilităţi;
- verificarea existenţei clauzelor contractuale și actualizarea obligaţiilor **persoanelor împuternicite** privind securitatea, confidenţialitatea și protecţia datelor cu caracter personal prelucrate;
- stabilirea modalităţilor de exercitare a **drepturilor persoanelor vizate** (ex. dreptul de acces, dreptul de rectificare, dreptul la portabilitate, retragerea consimţământului);
- verificarea **măsurilor de securitate** implementate.

Se pot aplica **măsuri speciale,** precum: evaluarea impactului asupra protecţiei datelor, extinderea dreptului la informare al persoanelor vizate, obţinerea consimţământului persoanelor vizate (după caz), obţinerea autorizării pentru transferurile de date în state terţe (dacă este cazul), în cazul în care prelucrările de date cu caracter personal efectuate în cadrul operatorului sau persoanei împuternicite de operator îndeplinesc următoarele **caracteristici**:

- Prelucrarea efectuată vizează și categorii de date precum:
  - date care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, filozofice sau religioase, apartenenţa sindicală;
  - date privind sănătatea sau orientarea sexuală, date genetice sau biometrice;
  - date referitoare la infracţiuni sau condamnări penale;
  - date referitoare la minori.

- Prelucrarea efectuată are ca scop și ca efect:
  - monitorizarea permanentă pe scară largă a unei zone accesibile publicului;
  - evaluarea sistematică și aprofundată a unor aspecte personale, inclusiv profilarea, pe baza căreia sunt luate decizii care produc efecte juridice referitoare la o persoană fizică sau care o afectează pe aceasta în mod semnificativ.

- Prelucrarea efectuată implică transferuri de date în afara Uniunii Europene, către state care nu asigură un nivel de protecţie adecvat recunoscut de Comisia Europeană.

Se realizează o analiză aprofundată a legislaţiei privind protecţia datelor și a cerinţelor impuse de Regulamentul General privind Protecţia Datelor pentru a stabili măsurile care trebuie aplicate la nivelul fiecărui operator, în funcţie de sectorul de activitate și specificul prelucrării/prelucrărilor efectuate.

GESTIONAREA RISCURILOR

În cazul în care au fost identificate prelucrări de date cu caracter personal susceptibile de a prezenta **riscuri ridicate** pentru drepturile și libertăţile persoanelor fizice, operatorul va efectua o **evaluare a impactului asupra protecţiei datelor**, în condiţiile art. 35 din Regulamentul General privind Protecţia Datelor.

Evaluarea impactului asupra protecţiei datelor se realizează **anterior colectării** datelor cu caracter personal și efectuării prelucrării.

Se va pune accent pe **estimarea riscurilor asupra protecţiei datelor din punctul de vedere al persoanelor vizate, luând în considerare natura datelor, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării și utilizarea noilor tehnologii**.

Evaluarea impactului asupra protecţiei datelor **presupune**:

- o descriere a prelucrării de date efectuate și a scopurilor acesteia;
- o evaluare a necesităţii și a proporţionalităţii prelucrării de date efectuate;
- o estimare a riscurilor asupra drepturilor și libertăţilor persoanelor vizate;
- măsurile prevăzute pentru a trata riscurile și a asigura conformitatea cu dispoziţiile RGPD.

Evaluarea impactului asupra protecţiei datelor permite:

- realizarea unei prelucrări de date cu caracter personal sau a unui produs care respectă viaţa privată;
- estimarea impactului asupra vieţii private a persoanelor vizate;
- demonstrarea faptului că principiile fundamentale ale Regulamentul General privind Protecţia Datelor sunt respectate.

Evaluarea impactului asupra protecţiei datelor se impune, mai ales, în cazul:

(a) unei evaluări sistematice și cuprinzătoare a aspectelor personale referitoare la persoane fizice, care se bazează pe prelucrarea automată, inclusiv crearea de profiluri, și care stă la baza unor decizii care produc efecte juridice privind persoana fizică sau care o afectează în mod similar într-o măsură semnificativă;
(b) prelucrării pe scară largă a unor categorii speciale de date, menţionată la articolul 9 alineatul (1), sau a unor date cu caracter personal privind condamnări penale și infracţiuni, menţionată la articolul 10; sau
(c) unei monitorizări sistematice pe scară largă a unei zone accesibile publicului.

Când evaluarea de impact indică riscuri ridicate, în absenţa unor măsuri luate de operator pentru atenuarea acestora, se consultă Autoritatea naţională de supraveghere.

ORGANIZAREA PROCEDURILOR INTERNE

Pentru a asigura permanent un nivel ridicat de protecţie a datelor cu caracter personal, operatorul trebuie să elaboreze proceduri interne care să garanteze respectarea protecţiei datelor în orice moment, luând în considerare toate evenimentele care pot apărea pe parcursul efectuării prelucrărilor de date, precum:

- breșe de securitate;
- solicitări privind exercitarea drepturilor persoanelor vizate;
- modificarea datelor cu caracter personal colectate;
- schimbarea prestatorului.

Organizarea procedurilor interne implică, în special:

- **luarea în considerare a protecţiei datelor cu caracter personal încă de la momentul conceperii (privacy by design)** unei aplicaţii sau a unei prelucrări: minimizarea colectării datelor în funcţie de scop, cookie-uri, perioada de stocare, informaţiile furnizate persoanelor vizate, obţinerea consimţământului persoanelor vizate, securitatea și confidenţialitatea datelor cu caracter personal, garantarea rolului și responsabilităţii părţilor implicate în efectuarea prelucrării datelor;

- **aplicarea de măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a asigura că, în mod implicit, sunt prelucrate numai date cu caracter personal care sunt necesare pentru fiecare scop specific al prelucrării (privacy by default)**, având în vedere: volumul de date colectate, gradul de prelucrare a acestora, perioada de stocare și accesibilitatea lor, astfel încât datele cu caracter personal să nu fie accesate, fără intervenţia persoanei, de un număr nelimitat de persoane;

- **sensibilizarea și organizarea diseminării informaţiei**, în special prin stabilirea unui plan de pregătire și de comunicare cu persoanele care prelucrează date cu caracter personal;

• **soluţionarea plângerilor și cererilor adresate de persoanele vizate în exercitarea drepturilor lor**, stabilind părţile implicate și modalităţile de exercitare a acestora; exercitarea drepturilor trebuie să se poată realiza inclusiv pe cale electronică, în cazul în care datele au fost colectate prin astfel de mijloace;

• **anticiparea unei posibile încălcări a securităţii datelor** specificând, pentru anumite cazuri, obligativitatea notificării autorităţii pentru protecţia datelor în termen de 72 de ore și a persoanelor vizate în cel mai scurt timp;

• **asigurarea confidenţialităţii și securităţii prelucrării** prin adoptarea de măsuri tehnice și organizatorice adecvate, incluzând printre altele, după caz:

a) pseudonimizarea și criptarea datelor cu caracter personal;

b) capacitatea de a asigura confidenţialitatea, integritatea, disponibilitatea și rezistenţa continue ale sistemelor și serviciilor de prelucrare;

c) capacitatea de a restabili disponibilitatea datelor cu caracter personal și accesul la acestea în timp util în cazul în care are loc un incident de natură fizică sau tehnică;

d) un proces pentru testarea, evaluarea și aprecierea periodice ale eficacităţii măsurilor tehnice și organizatorice pentru a garanta securitatea prelucrării.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

BD. G-ral Gheorghe Magheru 28 - 30, sector 1,
București, cod poștal 010336
Telefon: +40.318.059.211
E-mail: anspdcp@dataprotection.ro